فقه مصور عبادات

آسان سازی وآموزش احکام اسلام

پاکی | نماز | روزه | زکات | حج

د. عبدالله بن سالم باهمام

ترجمه

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

نماز عیدین

۱۸

نماز عیدین

مطالب

مظاهرعید

مسلمانان دو عید دارند: عید فطر که پس از ماه رمضان است، وعید اضحی که پس از روز عرفه میباشد، و الله تعالی بعوض اعیاد جاهلیت وهر عید جدید این دو عید را بما عطا نموده است، از انس بن مالك ﷺ روایت است که گفت: برای اهل جاهلیت در سال، دو روزی بود که در آن بازی میکردند، زمانیکه نبی اکرم ﷺ وارد مدینه شدند، فرمودند: (برای شما دو روزی بود در آن بازی میکردید، الله تعالی آنرا با دو روز بهتراز آنها مبدل کرد: روز فطر، وروزاضحی).[۱] جشن گیری ومشارکت در اعیاد کافران جواز ندارد، زیرا که چنین کاری ابراز علامات هردین وابراز شرائع ومنهاجش میباشد.

خداوند تعالی میفرماید: (پیروی هواوهوس آنها را بعوض آنچه از حق آمده مکن، برای هریکی ازشما شریعت ومنهاجی گردانیدیم) (مائده:۴۸)

الله تعالی در دو عید نمازی را مشروع گردانیده، که بنام نماز عید یاد میشود، نماز عید مهمترین مظهری از مظاهر عید بشمار میرود.

(۱) بروایت نسائی

حکم نماز عیدین

نماز عیدین واجب بوده، زیرا که نبی اکرم ﷺ به ادای آن امرکرده اند، بلکه به رفتن زنان کم سن وسالمند نیز امر کرده اند، اگرچه در حالت حیض نیز باشند، که نماز نمیخوانند، این همه بخاطر فضیلت نماز وتاکید برآن است، ودلیل وجوبش ازینقراراست:

۱ـ فرموده ٔ الله ﷻ: (پس برای پروردگارت نماز بخوان وقربانی کن) (کوثر:۳).

۲ـ نبی اکرم ﷺ به آن امرفرموده اند، حتا به زنان نیز امر کردند که به نماز عید بروند، چنانچه ام عطیهٔ ﷺ میگوید: (رسول الله ﷺ به ما امرکردند که در عید فطر واضحی: دختران نوجوان(۲) وزنان حایض(۳) وکنیزکان باکره(۴) را بیرون بریم، اما زنان حایض از نماز دوری میجویند، وبه دعوت مسلمانان شرکت نموده از خیر آن بهره میبرند).[۵]

(۲) عواتق: جمع عاتق: یعنی دختران نوجوان.
(۳) حیض: جمع حائض.
(۴) ذوات الخمور: کنیز باکره.
(۵) بروایت بخاری

وصف نماز عیدین

نماز عید دو رکعت بدون اذان وبدون اقامت است، که قرائت در آنها به جهر میباشد، وصف آن ازینقرار است:

۱. دررکعت اول بعد از تکبیر تحریمه واستفتاح وقبل از أعوذ بالله گفتن وقرائت کردن سه بار تکبیر میگوید.

۲. أعوذ بالله وبسم الله گفته به قرائت سوره فاتحه وسورهٔ دیگری بعد از آن آغاز میکند، وسنت آنست که دردو رکعت بعد از سوره فاتحه سوره (الأعلى) را دررکعت اول وسوره (الغاشية) را در رکعت دوم، ویا اینکه در اول سوره (ق) ودر دوم سوره (القمر) را بخواند.

۳. در رکعت دوم بعد از تکبیر انتقال سه بار تکبیر گفته، ودستانش را با هر تکبیر بلند میکند.

۴. در میان تکبیرات، حمد وسپاس الله تعالی را گفته، بر نبی اکرم ﷺ درود میفرستد.

۵. هرگاه سلام دهد به منبر بالا شده پس دو خطبه دهد، ومیان آندو اندک بنشیند، خطبهٔ اول را با نه بار تکبیر وخطبه دوم را با هفت بار تکبیر آغاز میکند.

۶. در عید فطر مستحب است که در مورد احکام زکات فطر، ودر عید اضحی در مورد احکام قربانی یاد آوری کند.

جای نماز عیدین

اقامهٔ نماز عیدین در نمازگاه سنت است نه درمسجد، اگر درمسجد خوانده شد باکی ندارد ـ اگر برای ضرورتی بود ـ

مستحبات نماز عیدین

۱. مردان باید بهترین لباس بپوشند، اما زنان برای نماز بدون آرایش وبدون استعمال عطر بیرون روند.

۲. مقتدیان باید زود هنگام به نماز گاه بروند تا در صفهای اولی جا گیرند.

۳. باید پیاده از یک راه برود واز راه دیگر برگردد ـ اگر میسربود ـ از جابر رضی الله عنه روایت شده که گفت: (نبی اکرم ﷺ هرگاه روز عید میبود، راه را تغییر میداد).[۱]

۴. قبل از رفتن به نماز عید باید چند خرمائی که شمارش طاق باشد(سه ویا پنج دانه خرما) را تناول کند، ودر عید اضحی تا برگشت از نماز چیزی تناول نکند.

۵. تأخیر در نماز عید فطر مستحب است، تا مسلمانان فرصت بیشتری برای ادای زکات فطر بمستحقینش داشته باشند، اما در نماز عید اضحی مستحب آن است که پیشتر بخوانند.

(۱) بروایت بخاری

از احکام عیدین

۱. نفل خواندن قبل از نمازعید وبعد از آن در نمازگاه مکروه است، مگر اینکه نمازعید در مسجد خوانده شود، پس تحیهٔ مسجد پس از داخل شدن بمسجد خوانده شود.

۲. برای کسیکه نماز عید ویا بعض آن ازوی فوت شد سنت است: ادای آن برهمان وصفی که آمده است، طوریکه دو رکعت نمازبا تکبیراتش وآنچه از وی فوت شده اتمامش کند به همان وصفی که ذکر شده است.

۳. الله تعالی درپایان ماه رمضان برای بندگانش مشروع نموده تا برایش تکبیر گویند، خداوند تعالی فرموده است: (وبرای اینکه عدت را تکمیل کنید، و الله را بر آنچه بشما هدایت کرده تکبیربگوئید) (بقره:۱۸۵)

(تکبروا الله) أي: بزرگش دارید با دلها وزبانهایتان.

این امر به لفظ (الله اکبر، الله اکبر، لا إله إلا الله، والله أکبر، الله أکبر، ولله الحمد) میباشد.

۴. سنت آنست که مردان صدای شانرا درتکبیرگفتن بلند کنند، اما زنان به صدای پائین تکبیر میگویند، زیرا که زنان به پائین کردن صدایشان امر شده اند.

۵. تکبیر درعید فطر ازغروب خورشید شب عید آغاز میشود ـ اگرداخل شدن ماه قبل از غروب دانسته شد مانند اینکه مردم ماه را سی روزتکمیل کرده باشند، ویا رویت هلال شوال ثابت شود ـ وبا شروع نمازعید، تکبیرات پایان می یابد. اما در عید اضحی تکبیر گفتن بعد از نماز صبح روز عرفه آغاز میشود وتا پایان نماز عصر روز سوم أیام تشریق ادامه دارد.

راهنمائی

۱. مستحب است که مسلمانان به یکدیگرخود عید را تبریک گویند.

۲. خوشی به عید واظهار این فرحت وخوشی نیزمستحب است، وباید مسلمان به اقارب ودوستان وبرادرانش نیزتهنئت گوید.

۳. عید فرصتی است که باید برای صلهٔ رحم قطع شده، وبرای اصلاح میان متخاصمین نیزمغتنم شمرده شود.

۴. در روز عید زیارت قبرها جواز ندارد، بلکه این کار مخالف خوشی وفرحت عید میباشد.

۵. در ایام عید باید در لباس، خوراک وتفریحات فرزندان بگونهٔ که خداوند حلال گردانیده نو آوری وگسترش داده شود، زیرا که روزهای خوشی وفرحت وبهجت است، خداوند میفرماید: (بگو ای محمد به فضل الله (نزول قرآن) ورحمتش (اینکه آنها را پیرو قرآن گردانیده)، بآن خرسند شوند چرا که برایشان بهتر است از آنچه جمع میکنند) (یونس:۵۸)

